

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI
SOSYOLOJİ PROGRAMI
SOSYOLOJİ TEZSİZ YÜKSEK LİSANS (İÖ) PROGRAMI
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Türkiye'de Dini Hareketler								
Ders Kodu	SOSY557			Ders Düzeyi		Yüksek Lisans			
AKTS Kredi	5	İş Yüğü	126 (Saat)	Teori	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı	Ortaya çıkış nedenleri, yapısal analizleri, lider ve taraftar profilleriyle Türkiye'deki başlıca dini hareketlere dair sosyolojik açıdan bilgi sahibi olmak ve buradan hareketle benzer oluşumları sosyolojik bakış açısıyla değerlendirebilme becerisi kazanmak.								
Özet İçeriği	Dini grup, dini hareket, tarikat, cemaat kavramları, Türkiye'de Genel Dini Yaklaşımlar: İslam'da ana akımlar Sünnilik, Şiiilik ve mezhepleri; Ahmet Yesevi'nin Türk İslam Düşüncesine Etkisi; Nurculuk (F. Gülen, Yeni Asya Grubu, Kırkinci Hoca Ve Yazıcılar) ve Işıkcılar; İskender Paşa Ve İsmailağa Cemaati, Nakşibendiler, Cerrahiler, Süleymanlılar, Menzil Tarikatı, Erenköy Cemaati, Haydar Baş ve Adnan Oktar Grupları, Rıfailer ve Melamiler, Yeni Dini Hareketler: DAEŞ, Reiki, Transandantal Meditasyon, Satanizm, Yehova Şahitleri.								
Staj Durum	Yok								
Öğretim Yöntemleri	Anlatım (Takrir), Tartışma, Bireysel Çalışma								
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)									

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	60

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	FIĞLALI, E.R. (2008) Günümüz İslam Mezhepleri, İzmir: İzmir İlahiyat Vakfı Yay.
2	GÖLPINARLI, A. (1997) Türkiye'de Mezhepler ve Tarikatlar, İstanbul: İnkılap Yayınevi
3	FIĞLALI, E.R. (2006) Türkiye'de Alevilik-Bektaşılık, İzmir: İzmir İlahiyat Vakfı Yay.
4	GÖLPINARLI, A. (2011) Melamilik ve Melamiler, İstanbul: Milenyum Yay.
5	MARDİN, Ş. (2001) Bediüzzaman Said Nursi Olayı, İstanbul: İletişim Yayınları.
6	ŞENTÜRK, H. (2011) Türkiye'de Siyasi Oluşumlar ve Siyasi İslamcılık, İstanbul: Çıra Yay.
7	ALGAR, H. (2013) Nakşibendilik, İstanbul: İnsan Yayınları.
8	AKGÜNDÜZ, A. (1997) Süleyman Hilmi Tunahan: Arşiv Belgeleri Işığında, İstanbul: OSAV.
9	ATACAN, F. (1990) Sosyal Değişme ve Tarikat: Cerrahiler, İstanbul: Hil Yayınları.
10	ÇAKIR, R. (2002) Ayet ve Slogan: Türkiye'de İslami Oluşumlar, İstanbul: Metis Yay.
11	Türkiye'de Tarikatlar ve Cemaatler I-II, Demokrasi Platformu Dergisi, (2006) S: 6 ve 7, , İstanbul: Orion Kitabevi.

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Giriş
2	Teorik	Temel Kavramlar: Dini grup, dini hareket, tarikat, cemaat kavramları.
3	Teorik	Türkiye'de Genel Dini Yaklaşımlar: İslam'da ana akımlar Sünnilik, Şiiilik ve mezhepler
4	Teorik	Ahmet Yesevi'nin Türk İslam Düşüncesine Etkisi: Türk İslamı.
5	Teorik	Nurculuk (F. Gülen, Yeni Asya Grubu, Kırkinci Hoca Ve Yazıcılar) ve Işıkcılar Cemaatin Yapısal Analizi Ve Faaliyet Alanları
6	Teorik	İskender Paşa Cemaati Ve İsmailağa Cemaati: Cemaatin yapısal analizi ve faaliyet alanları.
7	Teorik	Nakşibendiler: Tarikatın yapısal analizi ve faaliyet alanları
8	Teorik	Ara Sınav
9	Teorik	Cerrahiler: Tarikatın yapısal analizi ve faaliyet alanları
10	Teorik	Süleymanlılar: Cemaatin Yapısal Analizi Ve Faaliyet Alanları
11	Teorik	Menzil Tarikatı: Tarikatın Yapısal Analizi Ve Faaliyet Alanları
12	Teorik	Erenköy Cemaati: Cemaatin Yapısal Analizi Ve Faaliyet Alanları
13	Teorik	Haydar Baş Grubu Ve Adnan Oktar Grubu: Grupların Yapısal Analizi Ve Faaliyet Alanları
14	Teorik	Rıfailer Ve Melamiler: Tarikatların Yapısal Analizi Ve Faaliyet Alanları

15	Teorik	Türkiye'de Yeni Dini Hareketler: Daeş, Reiki, Transandantal Meditasyon, Satanizm, Yahova Şahitleri
16	Teorik	Final Sınavı

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yükü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Kuramsal Ders	14	3	3	84
Okuma	4	0	3	12
Bireysel Çalışma	5	0	3	15
Ara Sınav	1	6	1	7
Dönem Sonu Sınavı	1	6	2	8
Toplam İş Yükü (Saat)				126
Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				5

*25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Türkiye'de din akımların doğuşuna etki eden nedenleri açıklar.
2	Dini hareketlerin yapısal özelliklerini analiz eder.
3	Dini hareketlerin lider ve taraftar profilleri hakkında bilgi edinir.
4	Tarikatlaşma ve cemaatleşme süreçlerine dair irdelemelerde bulunur.
5	Diğer dini hareketleri çözümlenemeyebilmek için sosyolojik bakış açısı kazanır.
6	Hareketlerin siyasal ve toplumsal olaylarla ilişkilerini kurar.

Program Çıktıları (Sosyoloji Tezsiz Yüksek Lisans (İÖ) Programı)

1	Toplumsal yapı, kurum ve süreçlerin işleyişini, toplumsal eylemi anlama ve açıklayabilme
2	İleri düzeyde sosyolojik analizler yapabilme
3	Eleştirel ve analitik düşünebilme
4	Sosyolojide kullanılan araştırma, yöntem ve teknikleri iş hayatında ve akademik çalışmalarda kullanabilme
5	Karşılaştırmalı perspektiften sosyal ve kültürler-arası farklılıkları anlayabilme ve açıklayabilme
6	Evrensel değerler ve ekolojik sorunlara karşı duyarlı olabilme
7	Disiplinler arası perspektiften bakabilme
8	Sosyolojik gelişmelere ilişkin öngöründe bulunabilme
9	Mesleki duyarlılık ve etik sorumluluğa sahip olma

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6
PÇ1	2				
PÇ2	2	2		2	2
PÇ3	2				
PÇ8			2	2	

